

ענבי - החבר הנאמן והמסור

איש מבני דור החלוצים

כאחד מחלוצי יהדות רוסיה עלה יעקב ענבי לארץ (ב'1926), והוא אז צעיר בן שמונה עשרה. היו אלה ימי משבר כלכלי בישוב, ורבתה הירידה מן הארץ, אך חלוצי העליה, שרעיון שיבת-ציון ובניין מולדת לעם הביא אותם הנה, לא נרתעו מפני הקשיים, כי נחושה היתה החלטתם, שזוהי דרכם בחיים ושממנה לא יסטו. והחלוצים האלה, שהיו למבוגרים בגילם הצעיר, נשארו צעירים בתקופות מאוחרות יותר של חייהם — צעירים ברוחם, במרצם, במסירותם למשימתם ובנאמנותם לדרכם, שבה בחרו ברצונם החפשי.

התכונות הללו, שהיו אופייניות לדור שלם של חלוצים, היו גם לנחלתו האישית של יעקב ענבי. יחד עם בניין הארץ „בנה” דור זה ממילא גם את הטיפוס של יהודי חדש, יהודי חפשי, עצמאי, אשר עם חישול שריריו בעבודה גופנית, חישל גם את רוחו, את טיבו, את אופיו. כך קם בישוב העברי בארץ, ובמיוחד בתנועת העבודה בכלל ובתנועה הקיבוצית בפרט, הטיפוס של איש העבודה וההגנה, אשר שאף למזג את חייו האישיים עם צרכי העם היהודי באשר הוא שם, עם פעולה יום-יומית אפורה להכנת הארץ לקראת עליה יהודית גדולה מהתפוצות וקליטתה, עם הקמת חברה יהודית-אנושית חדשה, בנויה ומושתתת על יסודות של שיתוף, של שוויון-ערך-האדם ושל אחריות הדדית. דרך זו בחר לעצמו גם יעקב ענבי, היא דרכו של איש הקיבוץ, דרך של חלוציות לא כ„מיבצע-בזק” מבריק ומרשים, אלא חלוציות שבהתמדה, גם בחיי יום-יום האפורים, שזוהי החלוציות הקשה ביותר.

טבעית היתה, איפוא, לענבי התמסרותו בלב ונפש לפעולה למען קליטת העליה החדשה מברית-המועצות, שהתחילה זורמת עם ההתעוררות הגדולה שבקרבת יהודי רוסיה בשנים האחרונות. דומה, שפעולה זו היתה לחלק מחייו האישיים, הוא חי בעניין זה, כאדם הפועל למען משפחתו וקרוביו. כך ראינוהו, חדשים ספורים לפני מותו הפתאומי, שוב כאיש מבני דור החלוצים, שנתגלה בו מחדש כוח-עלומים בפעולה, שאליה נקרא. חבל על דאבדיו.

יצחק מאור